

Filosofie jako poslání

Filosofie není svou bytostnou „povahou“ (snad lépe: svým bytostným „posláním“) akademickou záležitostí, ale je „věcí“, záležitostí celého života a vlastně každého života. A zvláště sókratovská tradice dává velký důraz na působení v obci, tj. na veřejnosti, na náměstích a v ulicích, v každodenním životě, neboť právě tam má být působení filosofa orientováno. Jistě také filosofování musí mít své myšlenkové laboratoře, kde bude filosof promýšlet problémy do hloubek, o kterých veřejnost a zejména ulice nemá a nikdy nebude mít ponětí. Ale filosof, který v té své laboratoři zůstává dlouho nebo dokonce stále, je špatný filosof. Filosofie je především reflexe, ale reflexe kritická, jinak by se stávala pouhým relativně promyšlenějším ozvukem běžných představ a předsudků. To působení na veřejnosti vůbec neznamená se jen přizpůsobovat, ale zavazuje k jakési obecné srozumitelnosti, a víc než to, k co nejširší přesvědčivosti. Filosofie má být přesvědčivá, ale nikoli ty druhé přemlouvat nebo dokonce ukecávat. Její přesvědčivost musí být založena nejen na srozumitelnosti, ale především na pravdivosti a pravdě. A je to právě pravda, která nechce zůstávat skryta v nějakých soukromých laboratořích, ale chce být hlásána „na střechách“, tj. všem a všude.

(Písek, 101205-1.)